

BoonBerichten

Mededelingen en berichten van het Louis Paul Boon Genootschap
Nummer 155, februari 2021

DE ANDERE VLAAMSE GESCHIEDENIS VAN CONSCIENCE, BOON EN OLYSLAEGERS

In De Standaard van 19-20 december 2020 gaf Marc Reynebeau een interessante analyse van de grote belangstelling bij schrijvers en lezers voor de geschiedenis. Enkele citaten:

“Ook in 2020 zocht de Vlaamse literatuur inspiratie in het verleden. Terwijl historici wikken en politici willen beschikken, blijven schrijvers als Stefan Hertmans en Jeroen Olyslaegers de geschiedenis bevragen. Met een terugkeer naar de 16de eeuw is de cirkel rond. (...)”

Dat de romans *De opgang* van Stefan Hertmans, over de Tweede Wereldoorlog, en *Wildevrouw* van Jeroen Olyslaegers, over het 16de-eeuwse Antwerpen, de literaire bestsellers van dit najaar zijn, illustreert de belangstelling voor die bevraging bij het brede, lezende publiek.

Het succes van ‘literaire non-fictie’ als *Congo* (2010) van David Van Reybrouck of *De Bourgondiërs* (2019) van Bart Van Loo wijzen op diezelfde publieke zucht naar historische kennis.

De Tweede Wereldoorlog is stilaan een gevestigd literair thema geworden. Onder (vele) anderen Louis Paul Boon (al in 1947 met *Mijn kleine oorlog*), Hugo Claus, Monika van Paemel, Erwin Mortier, Jeroen Olyslaegers en nu ook Stefan Hertmans zoeken naar nuance, nieuwe inzichten en alternatieve ervaringen met oorlog, bezetting en collaboratie (veel minder: het verzet). Ze lopen parallel met de discussies erover in de historiografie, de politiek en de samenleving. (...)”

De literaire terugblik op het verleden is in Vlaanderen wel selectief. Bijvoorbeeld de 19de eeuw krijgt erin weinig aandacht, en dat al sinds *Pieter Daens* (1971) van Boon. Het curieuze neveneffect van die roman (en nog meer van zijn verfilming) is dat de kijk op de sociale emancipatie in Vlaanderen erdoor vooral christendemocratisch is ingekleurd, alsof een socialistische arbeidersbeweging nooit heeft bestaan.” (...)”

Over de herwerking van zijn debuut in 1843 (*Het wonderjaar*) waartoe Conscience zich ooit verplicht voelde:

“Boon zou Conscience dat ‘verraad’ aan zijn eigen creatieve vrijheid nog in 1967 kwalijk nemen. Met de sociale en democratische emancipatie had Boon het al

in *Mijn kleine oorlog* fout zien lopen. Daarna dook hij steeds dieper in het verleden, op zoek naar tegenstemmen tegen de volkse tamheid. Hij schreef over de anarchisten rond de eeuwwisseling (*De zwarte hand*, 1976; *Het jaar 1901*, 1977), over de 19de eeuw (*Pieter Daens*), de 18de eeuw (*De bende van Jan de Lichte*, 1957) en eindigde met het postuum verschenen *Het geuzenboek* (1979) in de 16de eeuw.”

FRANSTALIGE BIOGRAFIE LOUIS PAUL BOON

Rik Hemmerijckx, historicus en conservator van het Emile Verhaeren Museum, schreef een Franstalige levensloop van Louis Paul Boon voor de website Le Maitron.

Jean Maitron is een Frans historicus die zich gespecialiseerd heeft in de arbeidersbeweging. Zo heeft hij de basis gelegd voor een biografisch woordenboek van de Franse militanten van de arbeidersbeweging, met de jaren heeft dit initiatief zich uitgebreid en zo is men ook begonnen met een Belgisch luik van de Maitron. De bedoeling is om via uiteenlopende biografische nota's een beeld te geven van de diversiteit van de arbeidersbeweging. Een betrachting is ook om een zo wetenschappelijk mogelijke benadering na te streven: dus geen hagiografische heldenverhalen, maar soms ook stukken waarin de minder bekende of soms ook negatieve aspecten uit het leven van bepaalde militanten aan bod kunnen komen.

Rik Hemmerijckx: “Het voorstel om een nota te maken over Louis Paul Boon voor de site van Maitron.fr komt eigenlijk van mij uit: langs Franstalige zijde had men reeds drie literaire figuren voorgesteld en aan Vlaamse zijde was er niemand: zo heb ik Boon voorgesteld - volgens mijn mening heeft hij als dwarsligger zeker zijn plaats in dit geheel - en mijn voorstel is aanvaard.

Ik heb eigenlijk geen grote literair-historische preten- ties met deze nota gehad, maar ik wilde de figuur wel op een bevattelijke manier presenteren aan een Frans of Belgisch Franstalig publiek. Belangrijk is dat men niet alleen een beeld krijgt van de historisch-literaire evolutie van Louis Paul Boon, maar ook dat zijn soms moeilijke verhouding tot het socialisme uitgelegd wordt.

De meeste informatie heb ik gehaald uit de bijdragen van Herwig Leus, Kris Humbeeck en Jos Muyres. Dat is de essentie, daarnaast werd er ook bijkomende infor- matie gehaald uit een bijdrage die ik ooit geschreven heb over L.P. Boon en Bert Van Hoorick, alsook uit mijn doctoraat over de socialistische vakbeweging in België tijdens de jaren 1945-1948: dat heeft mij in staat gesteld om bepaalde fragmenten uit *De Kapellekensbaan* precies te kunnen situeren en historisch te duiden (o.m. de bedekte uithaal naar minister Achille Van Acker).” De nota over Boon online:

<https://maitron.fr/spip.php?article234216>

RIK HEMMERIJCKX BIJ PAT DONNEZ

Op Radio Klara sprak Pat Donnez met Rik Hemme- rijckx, historicus en conservator van het Emile Verhaeren Museum. Via onderstaande link kunt u het programma beluisteren.

Natuurlijk spreken zij veel over Verhaeren, maar Rik Hemmerijckx is ook een groot liefhebber van het werk van Louis Paul Boon en daarom komt Boon ook regelmatig ter sprake. Rik leest ook een fragment voor uit *De voorstad groeit*.

Berg en Dal: Rik Hemmerijckx

<https://klara.be/pat-donnez-praat-met-rik-hemmerijckx-historicus-en-gek-van-emile-verhaeren>

GOUDBLOMMEKE IN NOOD

De toekomst van het stamcafé van René Magritte, Louis Paul Boon en Hugo Claus in Brussel is opnieuw onzeker, zo bericht VRT Nieuws:

Erfgoedcafé Goudblommeke in Papier zit in slechte papieren. De zaak heeft fel te lijden onder de corona- crisis. Het café werd 15 jaar geleden al eens van de ondergang gered, onder meer door Samson-stem Danny Verbiest. Maar nu dreigt het opnieuw failliet te gaan.

“De sluiting door de coronacrisis zorgt ervoor dat we in woelig water zitten”, zegt Paul Merckx. “Het Goud- blommeke is erg afhankelijk van het bezoek van toer- isten maar ook van mensen die in de buurt werken.

In totaal zijn we nu al acht maanden gesloten. Maar de vaste kosten blijven lopen, in totaal komt dat maandelijks op ruim 8.000 euro.”

Het Goudblommeke in Papier is een uniek café. Het is een van de weinige Brusselse cafés waarvan het interieur beschermd is. En het kreeg in het verleden vaak beroemde artiesten over de vloer. Schrijver Hugo Claus vierde er zijn eerste huwelijk en was er kind aan huis. Eerder was ook kunstschilder René Magritte een vaste tooghanger, net zoals schrijver Louis Paul Boon.

Goudblommeke in Papier hoopt op eigen krachten en met hulp van sympathisanten er bovenop te komen.

“Op extra steun van de overheid rekenen we niet. We gaan er niet vanuit dat bijvoorbeeld de stad voor ons een uitzondering zal maken. Op eigen initiatief heb- ben we een collecte gehouden, ook bij onze coöperan- ten, dat heeft 15.000 euro opgeleverd. Zo kunnen we weer even verder in de hoop dat we over enkele maanden opnieuw de deuren kunnen openen”, zegt Paul Merckx. “En dan maar hopen dat onze klanten terugkomen.”

Help het Goudblommeke:

<https://goudblommekeinpapier.be/help-het-goudblommeke-de-pandemie-te-overleven/>

BoonBerichten

De onregelmatig verschijnende BoonBerichten worden uitgebracht onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Samenstelling en redactie: Erik van Veen

Bestuur:

Lucas Vander Taelen (voorzitter), Wim Dijkstra en Luc Geeroms (ondervoorzitters), Herman Verlint (secretaris), Erna De Ridder (nieuwsgaring), Erik van Veen (website en BoonBerichten) en Bert Ummelen.

De Erven Boon zijn adviseur van het bestuur.

Secretariaat:

Herman Verlint
Willy la Croixstraat 41
1069 PB Amsterdam
Nederland
+31 (0)20 6100999 / +31 (0)6 45679098

mail@lpboon.net

Bankrekening: BE36068200494781 t.n.v. L.P. Boon Genootschap, Oude Vismarkt 13, 9300 Aalst, België